

Organisaatiouudistus ja hallintosääntötyö

Kaupunginhallitus 09.05.2022 § 127

Valmistelija

Hallintopäällikkö Hanna-Maria Grandell, puh. 050 473 9910
etunimi.sukunimi@parainen.fi

Paraisten kaupungin organisaatiouudistus on tullut ajankohtaiseksi vuoden 2023 alusta voimaan tulevan hyvinvointialueuudistuksen vuoksi. Sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen siirtyminen hyvinvointialueelle vuonna 2023 lähes puolittaa kaupungin organisaation. Isona muutoksena voidaan mainita myös TE-palvelujen siirtäminen kuntien vastuulle vuonna 2024. Vastaavasti kaupunginvaltuusto on äskettäin hyväksynyt kaupungin uuden strategian, joka toimii luonnollisesti pohjana myös tälle kehittämistyölle.

Kaupunginhallitus on kokouksessaan 17.1.2022 § 17 päättänyt nimetä tätä työtä valmistelemaan organisaatio- ja hallintosääntöryhmän. Työryhmä on kokoontunut tähän mennessä neljä kertaa ja edennyt työssään siihen vaiheeseen, että on saatu valittua viranhaltijaorganisaatiota koskeva luonnosmalli, jota edelleen jatkojalostetaan/tarkennetaan valmistelun edetessä.

On huomionarvoista, että kaupungin tehtävät ja taloudelliset toimintaedellytykset muuttuvat ensi vuoden alussa. Kaupungin hyvinvointitehtävä sekä elinvoiman edistämisen rooli korostuvat, ja samalla konserniohjauksen merkitys kasvaa. Uusi organisaatio vastaa myös uuden, vastahyväksytyin kaupunkistrategian tarpeisiin.

Uudistuksella on tarkoitus mahdollistaa asiakaslähtoisemmät palvelut, sujuva työ sekä talouden, hallinnon ja henkilöasioiden sujuva hoitaminen. Keskiössä on myös tiedolla johtaminen, hankinta-asioiden keskittäminen, asiakaspalvelupisteiden kehittäminen, tiivis yhteistyö kolmannen sektorin kanssa sekä saaristoasioihin panostaminen. Myös kaupungin viestintä- ja markkinointiasiat, veto- ja pitovoima, asukasluvun saaminen kasvuun ovat olleet vahvasti esillä uudistusta toteutettaessa, samoin liikenteelliset olosuhteet saariston erityispiirteet huomioiden. On huomionarvoista myös se, että kotouttamisen, työllisyyspalveluiden sekä varautumisen ja valmiussuunnittelun kaltaisiin toimintoihin tullaan tarvitsemaan jatkossa viranhaltijoita.

Organisaatiotyöryhmän näkemys uudesta viranhaltijaorganisaatiosta perustuu asukas edellä -ajatteluun. Keskiössä on asukkaiden palveleminen mahdollisimman joustavasti ja nopeasti. Vastaavasti toimialojen määrä on pyritty supistamaan kolmeen. Tähän on syynä erityisesti sosiaali- ja terveystoimen ison henkilöstömäärän ja budjetin siirtyminen hyvinvointialueelle.

Ehdotettu malli huomioi kuntien elinvoiman korostumisen ja konserniohjauksen tarpeen lisääntymisen. Malli mahdollistaa myös kaupungin kasvun ja palveluiden järjestämisvastuun kokoamisen järkevällä tavalla organisaatioon. Poliittisten ryhmien näkemys valittavasta mallista on hyvin yhtenäinen. Työnimenä uusille muodostettaville toimialoille on tässä vaiheessa ”fostran och bildning”, ”livskraft och välmående” sekä ”förvaltning och stödtjänster”. Mallista käytetään työnimeä 3 B. Tämä organisaatio- ja hallintosääntöryhmän ehdottama malli perusteluosineen on esityslistan oheismateriaalina.

Organisaatioluonnoksen taustaksi on käyty keskusteluja laajasti kaupungin johtoryhmässä ja asiasta on pyydetty myös työntekijöiden näkemyksiä sähköpostitse. Henkilöstöä on tiedotettu koko valmistelun ajan aktiivisesti ja vuorovaikutteisesti. Asia on pääteemana myös valtuustoseminaarissa 10.5.-11.5.2022 Utössä.

Nyt käsittelyssä olevassa organisaatioluonnoksessa on kuvattu uuden organisaation luottamuselimet sekä viranhaltijaorganisaatio toimialojen tasolla. Yksityiskohtaisempi rakenne on tarkoitus suunnitella/valmistella kevään 2022 aikana. Tavoiteaikatauluna on hyväksyä organisaatiokaavio ja johtamisjärjestelmä 13.6.2022 kaupunginhallituksessa ja 20.6.2022 valtuustossa.

Luottamushenkilöorganisaation tulee vastata viranhaltijaorganisaatiota. Tässä vaiheessa on keskustelussa joko perinteinen lautakuntamalli tai valiokuntamalli. Organisaatioryhmä on saanut valmistelun kuluessa esittelyn sekä Sipoon että Kempeleen valiokuntamallista. Luottamushenkilöorganisaation osalta valmistelutyö jatkuu kevään aikana.

Tälle kehittämis- ja muutostyölle on runsaasti toiveita ja tavoitteita eikä kaikkia tahtotiloja ole mahdollista saavuttaa, vaan kompromisseja joudutaan aina tekemään. Valittua mallia voidaan joutua jatkossakin jalostamaan tehtävien, taloudellisten mahdollisuuksien ja lainsäädännön kehittymisen myötä.

Henkilöstön tiedottamiseen on kiinnitetty prosessissa erityistä huomiota. Laki työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnissa edellyttää yhteistoiminnassa käsiteltävien sellaiset asiat, jotka koskevat henkilöstön asemaa merkittävästi vaikuttavia muutoksia työn organisoinnissa. Laajakantoiset tai henkilöstöä yleisesti koskevat asiat käsitellään yhteistoimintaelimessä.

Toukokuun aikana organisaatiouudistustyötä jatketaan suunnitellusti. Kaupunginhallitus jatkaa uudistuksen käsittelyä toukokuussa, ja valtuuston on tarkoitus päättää uuden organisaation päälinjauksista touko-kesäkuussa. Vastaavasti hallintosääntötyö on jo työn alla ja sen valmistelua esitellään hallituksen iltakoulussa 6.6.2022. Hallintosäännön valmistelu on aikaa ja tarkkuutta vaativa prosessi. Tiedot on mahdollista ottaa valmisteluun vasta kun organisaatorakenne ja johtamisjärjestelmä on hyväksytty. Lopullisesti hallintosääntö tulee hyväksyttäväksi syksyllä 2022.

Oheismateriaali

Organisaatiotyöryhmän esittämä 3 B -malli 1.1.2023 voimaan tulevasta organisaatiomallista

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Patrik Nygrén, puh. 040 511 4383
etunimi.sukunimi@parainen.fi

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää

- 1) todeta, että työryhmä aikoo käyttää jatkovalmistelun pohjana organisaatio- ja hallintosääntötyöryhmän esittämää 3 B -mallia
- 2) merkitä tiedoksi organisaatiomuutosta koskevan tilannekatsauksen kaupunginjohtajan alustuksen perusteella
- 3) evästää valmistelua siten, että tarvittavat päätökset asiasta saadaan aikaan suunnitellusti kesäkuun kokouksissa

4) todeta, että talousarvion valmistelu ja hallintosääntötyö kulkevat rinnakkain organisaatiouudistuksen kanssa.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Kaupunginhallitus 13.06.2022 § 187
1486/00.01.01/2021

Valmistelija

Hallintopäällikkö Hanna-Maria Grandell, puh. 050 473 9910
etunimi.sukunimi@parainen.fi

Kaupungin viranhaltija- ja toimielinorganisaatiomallia on valmisteltu edellisen käsittelyn jälkeen. Organisaatio- ja hallintosääntöryhmä on kokoontunut lukuisia kertoja ja päässyt yhteisymmärrykseen sekä viranhaltijapuolen organisaatorakenteesta että luottamushenkilöitä koskevasta toimielinrakenteesta.

Organisaatio- ja hallintosääntöryhmän asiaan liittyvät muistiot ovat esityslistan oheismateriaalina.

Kaupungin uuden organisaation toimitimet

Kaupungin hallintosäännössä määritellään kaupunkiorganisaation perusrakenne, toimitimien ja viranhaltijoiden tehtävät sekä vastuut ja organisaation päätöksentekoon liittyvät asiat. Organisaatiomuutoksen yhteydessä kaupungin hallintosääntö muokataan uuden organisaatiomallin mukaiseksi vastaamaan uuden organisaation tehtävän sekä vastuiden jakautumista kaupungin eri toimialoilla.

Kaupungin lakisäateisten tehtävien muuttuessa uusien hyvinvointialueiden muodostuessa tulee myös kaupungin organisaatorakennetta muuttaa. Muutoksen tavoitteena on, että tuleva Paraisten kaupungin organisaatorakenne vastaa jatkossa parhaalla mahdollisella tavalla niiden tehtävien ja toimintojen järjestämiseen, jotka kaupungille tulevat jäämään 1.1.2023 lukien.

Toimitimien tehtävät ja vastuut määritellään kaupungin hallintosäännössä. Hallintosäännön uudistaminen on aloitettu ja se tuodaan hyväksyttäväksi syyskaudella 2022 kaupunginhallituksen kautta kaupunginvaltuustoon. Asiaa esiteltiin kaupunginhallituksen iltakoulussa 6.6.2022.

Kaupungin uuteen organisaatioon tulisi kuulumaan kaupunginvaltuuston lisäksi kaupunginhallitus, tekninen lautakunta, rakennus- ja ympäristölautakunta, kasvatusta- ja koulutuslautakunta (joka jakautuu ruotsinkieliseen ja suomenkieliseen jaostoon) sekä saaristolautakunta. Valiokuntamallin osalta otetaan kokeiluun elinvoimavaliokunta. Syksyn aikana hahmottuu tarkemmin, onko kyseinen toimielin päätöksiä tekevä vai ns. valmisteleva toimielin suhteessa kaupunginhallitukselle vietäviin asioihin.

Kaupungin tehtävien muuttuessa merkittävästi on tällä muutoksella vaikutusta erityisesti lautakuntien vastuulla oleviin tehtäviin. Nykyisen sosiaali- ja terveyslautakunnan vastuulla olevista tehtävistä suurin osa siirtyy hyvinvointialueen vastuulle. Lautakunnan tehtävistä kaupungin vastuulle jäävät

muutoksen jälkeen kotoutumista koskevat tehtävät, hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen, ehkäisevä päihdetyö ja tartuntatautien ehkäiseminen. Muutoksen valmistelun yhteydessä on huomioitu myös työllisyys- ja elinkeinopalveluiden järjestämistä koskeva muutos, jonka on tarkoitus astua voimaan vuoden 2024 aikana.

Kaikkien luottamustoimitoimielinten paikkaluku sekä toimielinten tulevat tehtävät ja vastuut määritellään kaupungin tulevassa hallintosäännössä, jonka valmistelu on parhaillaan käynnissä.

Kaupungin organisaation kuuluvat toimielimet:

Kaupunginvaltuusto

- Kaupunginvaltuustolle kuuluvat tehtävät ja vastuut määritellään kaupungin hallintosäännössä.
- Nykyisiin tehtäviin tai vastuisiin ei esitetä merkittäviä muutoksia.
- Kaupunginvaltuuston jäsenmäärä X.

Kaupunginhallitus

- Kaupunginhallitukselle kuuluvat tehtävät ja vastuut määritellään kaupungin hallintosäännössä.
- Kaupunginhallituksen jäsenmäärä X.

Elinvoimavaliokunta

- Valiokunnalle kuuluvat tehtävät ja vastuut määritellään kaupungin hallintosäännössä.
- Valiokunnan jäsenmäärä X.

Saaristolautakunta

- Tarkemmat vastuut ja tehtävät määritellään kaupungin tulevassa hallintosäännössä.
- Saaristolautakunnan jäsenmäärä X.

Tekninen lautakunta

- Tarkemmat vastuut ja tehtävät määritellään kaupungin tulevassa hallintosäännössä.
- Teknisen lautakunnan jäsenmäärä X.

Rakennus- ja ympäristölautakunta

- Tarkemmat vastuut ja tehtävät määritellään kaupungin tulevassa hallintosäännössä.
- Rakennus- ja ympäristölautakunnan jäsenmäärä X.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta

- Tarkemmat vastuut ja tehtävät määritellään kaupungin tulevassa hallintosäännössä.
- Kasvatus- ja koulutuslautakunnan jäsenmäärä X.
- Kaksi jaostoa

- **Ruotsinkielinen jaosto**
 - Tarkemmat vastuut ja tehtävät määritellään kaupungin hallintosäännössä.
 - Ruotsinkielisen jaoston jäsenmäärä X jäsentä.
- **Suomenkielinen jaosto**
 - Tarkemmat vastuut ja tehtävät määritellään kaupungin hallintosäännössä.
 - Suomenkielisen jaoston jäsenmäärä X jäsentä.

Tarkastuslautakunta

- Tarkastuslautakunnalle kuuluvat tehtävät määritellään kaupungin hallintosäännössä.
- Tehtäviin ja vastuisiin ei muutoksia.
- Jäsenmäärä X jäsentä.

Keskusvaalilautakunta

- Keskusvaalilautakunnalle kuuluvat tehtävät määritellään kaupungin hallintosäännössä.
- Tehtäviin ja vastuisiin ei muutoksia.
- Jäsenmäärä X jäsentä.

Vaikuttajatoimielimet

Nuorisovaltuusto
Vanhus- ja vammaisneuvosto

Uuden organisaation toimielimiä koskevan valmistelun yhteydessä on huomioitu ne tehtävät ja vastuut, jotka tulevat siirtymään vuoden 2023 alusta alkaen hyvinvointialueelle. Nykyisistä lautakunnista sosiaali- ja terveyslautakunta tulee jäämään pois uudesta organisaatiosta sen tehtävien siirtyessä hyvinvointialueen vastuulle.

Uuden organisaation suunnittelussa on otettu huomioon sosiaali- ja terveyslautakunnalta jäävät tehtävät, jotka ovat pääosin terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen liittyviä tehtäviä. Tämän lisäksi valmistelussa on huomioitu työllisyys- ja elinkeinopalveluiden siirtyminen kuntien vastuulle vuoden 2024 aikana.

Kaupungin uuden organisaation luottamushenkilöiden paikkamäärä tulee hahmottumaan tarkemmin syksyn 2022 aikana. Valtuuston, kaupunginhallituksen, lautakuntien ja niiden jaostojen mukaiset paikkamäärät eivät alustavien näkemysten mukaan muutu kovin radikaalisti. Esityksen mukainen kaupungin toimielimiä koskeva organisaatio on esityslistan mukana liitteessä 1.

Viranhaltijaorganisaatio

Osana tulevaa terveys- ja sosiaalipalveluiden siirtymistä hyvinvointialueen vastuulle ja sen myötä tehtävää kaupungin organisaation uudistamista on tarpeellista muuttaa myös kaupungin viranhaltijoita koskevaa organisaatiota. Muutoksen tavoitteena on luoda kaupungin tehtäviin ja luottamushenkilöorganisaatioon mahdollisimman hyvin yhteensopiva viranhaltijoiden organisaatio.

Kaupungin toimialojen määrää on ollut tarpeen supistaa kolmeen. Peruslähtökohtana valmistelussa on ollut kaupungin uusi strategia ja sitä kautta asukas keskiössä.

Kaupunginhallituksen asettaman työryhmän valmisteleman esityksen lähtökohtana on toteuttaa nykyistä viranhaltijaorganisaatiota koskevat muutokset niiltä osin kuin sosiaali- ja terveystaloudelliset muutokset valtakunnallinen muutos edellyttää. Valmistelun yhteydessä on arvioitu myös nykyisen viranhaltijaorganisaation toimivuutta ja sen perusteella esitetään melko huomattaviakin muutoksia suhteessa nykytilanteeseen.

Esitettävä viranhaltijaorganisaatio jakautuisi kolmeen toimialaan. Uudet toimialat tulisivat olemaan: **1) kasvatusta ja koulutus, 2) elinvoima ja hyvinvointi sekä 3) hallinto ja tukipalvelut.**

Uusi ehdotettava viranhaltijaorganisaatio on esityslistan liitteessä 1.

Muutoksen vaikutukset henkilöstöön ja talouteen

Paraisten alueen sosiaali- ja terveystaloudellisten palveluiden järjestämisvastuu siirtyy vuoden 2023 alusta alkaen Varsinais-Suomen hyvinvointialueelle. Muutoksen yhteydessä kaupungin nykyisistä työntekijöistä siirtyy 378 vakituista työntekijää hyvinvointialueelle. Muutoksen jälkeen kaupungin henkilöstömäärä tulee olemaan noin 493 vakituista työntekijää.

Hyvinvointialueelle siirtymisen yhteydessä käyttötaloudsmenoissa, verotuloissa ja valtionosuuksissa tapahtuu myös suuria muutoksia. Näiden osalta valmistelu jatkuu syksyn 2022 kuluessa.

Organisaatiomuutoksen toteuttaminen

Valtakunnallinen sosiaali- ja terveystaloudellisten palveluiden järjestämistä koskeva muutos tulee voimaan tammikuun alusta 2023 alkaen. Tämän jälkeen kuntien vastuulla olevat sosiaali- ja terveystaloudelliset palvelut siirtyvät uuden lain mukaisesti hyvinvointialueiden järjestettäväksi. Palveluiden järjestämisvastuun myötä sosiaali- ja terveystaloudellisten palveluiden koko henkilöstö tulee siirtymään viimeistään vuoden 2023 alkuun mennessä hyvinvointialueen organisaatioon.

Kaupungin viranhaltijoita koskeva organisaatiomuutos on perusteltua toteuttaa vuoden 2022 aikana niin, että se voi astua voimaan vuoden 2023 alusta alkaen. Muutos edellyttää myös kaupungin hallintosääntöä koskevan muutoksen toteuttamisen ja hyväksymisen vielä kuluvan vuoden aikana.

Kaupungin toimielimiä koskeva muutos on järkevää toteuttaa samassa tahdissa viranhaltijaorganisaation uudistamisen kanssa. Kaupungin lautakuntarakenteeseen esitettävät muutokset on hyvä toteuttaa 1.1.2023 lukien.

Viranhaltijapuolen muodostamiseen liittyvät tarvittavat yhteistoimintamenettelyt on jo käynnistetty. Vastaavasti uuden organisaation myötä tarvittavat virat perustetaan aikanaan kaupunginhallituksen päätöksellä. Mahdollisia virkojen lakkauttamisia käsitellään samassa yhteydessä. Johtamisjärjestelmää koskeva kokonaispaketti tuodaan päätöksentekoon alkusyksyllä 2022. Samassa

yhteydessä ratkaistaan myös täyttömenettelyt eli se, tuleeko sisäisiä täyttöjä vai avataanko paikkoja ulkoiseen hakuun.

Liite	Kaupungin toimielinorganisaatio ja viranhaltijaorganisaatio 1.1.2023 alkaen (Powerpoint)
Oheismateriaali	Kaupungin viranhaltijaorganisaatio nykyisellään Kaupungin toimielinorganisaatio nykyisellään Organisaatio- ja hallintosääntöryhmän muistiot (8 kpl)
Esittelijä	Kaupunginjohtaja Patrik Nygrén, puh. 040 511 4383 etunimi.sukunimi@parainen.fi
Päätösehdotus	<p>Kaupunginhallitus päättää esittää valtuustolle, että</p> <ol style="list-style-type: none">1) Paraisten kaupungin luottamushenkilöorganisaatio muutetaan 1.1.2023 lukien liitteen 1 mukaiseksi2) Paraisten kaupungin viranhaltijaorganisaatio muutetaan 1.1.2023 lukien liitteen 1 mukaiseksi. <p>Lisäksi kaupunginhallitus päättää, että</p> <ol style="list-style-type: none">1) Paraisten kaupungin viranhaltijaorganisaation johtamisjärjestelmä tuodaan erikseen päätöksentekoon alkusyksyllä 20222) kaupungin hallintosääntö valmistellaan tämän pykälän pohjalta ja tuodaan valtuuston hyväksyttäväksi syksyn 2022 aikana3) tarvittavat yhteistoimintamenettelyt hoidetaan syksyyn 2022 mennessä sekä asian valmisteluun liittyvät uusien virkojen mahdolliset perustamiset (tai lakkauttamiset) päätetään syksyn 2022 aikana4) pöytäkirja tarkastetaan tämän asian osalta kokouksessa.
Päätös	<p>Ehdotus hyväksyttiin.</p> <p>Pöytäkirja tarkastettiin tämän asian osalta kokouksessa.</p> <hr/>